

Upad parazita u hrvatsko zdravstvo!

DR. SC. TRPIMIR GOLUŽA
PREDSJEDNIK HRVATSKE
LIJEČNIČKE KOMORE

**Društveni paraziti
žive na račun
drugih i pri tome
se osjećaju jako
dobro. Samoživi su,
sebični, bezosjećajni.
Uvjeravaju i sebe
i druge, pa čak i
one na čiji račun
žive, da su bolji
uspješniji, okretniji
i mudriji od njih i
da je uspostavljeni
odnos iskorištavanja
zapravo prirodan i
pravedan. Ponekad,
čisto taktički, i žrtvi
daju dio plijena**

Paraziti ili nametnici su biljni ili životinjski organizmi koji trajno ili povremeno žive na tijelu ili u tijelu organizma domaćina. Nametnici iscrpljuju domaćina, truju ga, uzrokuju mu štetu i čine ga bolesnim. Ipak, pravodobnim dijagnosticiranjem i provođenjem odgovarajuće terapije većina parazitarne infekcije uspješno se izliječi, a nametnici se eradiciraju. Doduše, ponekad je potrebna i radikalnija – kirurška terapija odstranjenja začahurena parazita, jer su neki paraziti toliko nametljivi da mogu domaćina vitalno ugroziti. U društvu također postoje paraziti – društveni paraziti. To su ljudi koji žive na račun drugih i pri tome se, kao i svi drugi paraziti, osjećaju sito odnosno jako dobro. Njih ne zanima kako se osjećaju oni od kojih žive, na čijem radu parazitiraju. Nije ih briga koliko im štetu nanose, koliko ih iscrpljuju i koliko im bol uzrokuju. Oni jednostavno ne mare za druge. Samoživi su, sebični, bezosjećajni i sve im to nimalo ne smeta, ne kvari im tek. Naprotiv, oni uvjeravaju i sebe i druge, pa čak i one koje iskorištavaju – na čiji račun žive, da su bolji, uspješniji, okretniji i mudriji od njih i da je odnos iskorištavanja koji su uspostavili zapravo prirodan i pravedan. Ponekad, čisto taktički, i žrtvi daju dio plijena. Daju joj ono što je ionako njezino, na čemu im je žrtva nažalost često zahvalna, jer je toliko iscrpljena i ranjena, da i ne vidi kako sama sebe konzumira i kako sama sebi čini štetu.

Društveno parazitiranje zahvatilo je povelik dio hrvatskog društva i nametnulo se kao svojevrsni obrazac poželjnog društvenog ponašanja. Njegovi korijeni sežu u ne tako daleku socijalističku prošlost u kojoj je parazitizam bio ne samo legalan i legitiman nego i do krajnosti institucionaliziran oblik egzistiranja. Mnogi dobro začahureni paraziti iz tih vremena preživjeli su udare demokratizacije i zahtjeve transparentnosti. Što više, tijekom društvene tranzicije nezaustavljivo su metastazirali. Stvorene su čitave strukture nametnika koje su iscrpljivale hrvatsko društvo i razarale državu. Neke su autotone, a neke su uvezene. I jedne i druge nanosile su nam i nanose strahovitu štetu, jer su dobro raspoređene i povezane. Od dijelova vlasti i državne uprave preko lokalnih struktura do famoznih „nevladinih udruga“ i organizacija. Društveni paraziti skloni su mijenjaju domaćina odnosno žrtve. Čim ocijene da su izvukli svu moguću korist odlaze dalje, prelaze na novi organizam – na novu organizaciju, novu metu. Oni nemaju savjesti, niti empatije, a svjetonazor ili političko stajalište samo su im sredstva, instrumenti kojima se služe u približavanju žrtvi, njezinom anesteziiranju, isisavanju svih korisnih sadržaja, a na kraju i njezinu napuštanju.

Na žalost ni hrvatsko zdravstvo nije ostalo imuno na parazite. I mi smo zaraženi onima koji nam be-

skrupulozno sišu sredstva iz proračuna. Upad parazita u zdravstvo (dalje upuz) može se fenomenološki objasniti, ali se ne može etički prihvatiti. U nekom pogodnom trenutku upali su u sustav, prilagodili mu se i proširili. Predstavili su se dijelom sustava, jako važnim i nezamjenjivim. Oslabljeni zdravstveni sustav nije se uspio na vrijeme obraniti od upuza i zato trpi veliku štetu. Nametnici sišu novac koji je namijenjen isključivo osiguranju predujeta za pružanje zdravstvene skrbi i pomoći ugroženim ljudima. Oni taj novac, na društveno neprihvatljiv i bolestan način, uzimaju sebi. Uz to se još prikazuju i zaštitnicima društvenih vrijednosti. Različiti su načini sisanja javnoga odnosno državnoga novca: postupci javne nabave, stvaranje bespotrebnih struktura koje bi trebale posredovati između državnih ustanova i države, investicijsko predimenzioniranje, potpuno nepotrebno investiranje, stvaranje parazitskih organizacija i u njihovoj režiji organiziranje različitih skupih priredbi i događaja čija je jedina svrha isisavanje novca.

Ako ste možda upuz poistovjetili ili zamijenili s UPUZ-om (Udrugom poslodavaca u zdravstvu) možda i niste puno pogriješili. Ta Udruga, kao što joj i samo ime kaže, okuplja poslodavce u zdravstvu. Velika većina članica Udruge zdravstvene su ustanove u vlasništvu države ili jedinica lokalne samouprave koje se financiraju državnim novcem namijenjenim za zdravlje hrvatskih građana. Taj zdravlju namijenjen državni novac dijelom se prelijeva i u blagajnu UPUZ-a. Udruga koja se, iako nema nikakve javne ovlasti, uz pomoć utjecajnih pojedinaca i struktura, nameće kao važan i moćan neformalni društveni faktor. Toliko moćan da si dopušta javno ne priznavati pravilnike Ministarstva zdravlja i poticati državne ustanove da čine isto. Tako država, odnosno državni porezni obveznici, zapravo financiraju i Udrugu koja ne priznaje zakonske propise te iste države koja joj omogućuje postojanje. Logično! Zakoni i pravilnici osmišljeni su i doneseni kao lijek protiv štetočina, parazita i nametnika. Zato se paraziti svim silama i trude da lijek ne dođe do zaraženog organizma jer bi uzrokovao njihov kraj, a organizam bi ozdravio.

Ps.

Ovoga ljeta bio sam na otoku Visu. Do prije par godina otok je oskudijevao vodom. Usprkos obilnim izvorima pitke vode dolazilo je do nestašice i uvedene su redukcije u opskrbi. Onda je gradska uprava Visa odlučila uvesti reda. Zaustavili su kradljivce vode koji su se priključili na vodovodne cijevi i nemilice trošili vodu zalijevajući maslinike i livade. Uredili su sustav dovodnje i spriječili nepotrebne i skupe gubitke. Sada vode ime u izobilju za sve.